

Periòdic Republicà Socialista i Agrari
Se publicarà quincenalment

Preus de suscripció: 1 pta. cada 3 mesos

Cada núm. es responsable dels seus treballs.

No se retornen els originals

La Democracia i la República

No es gens difícil confondre les valors de la democracia amb les valors de la república, i es precisament més lamentable aquesta confusió, perquè en el dia de demà, podria portar certes disconformitats vers l'actuació d'un règim republicà, si continuava la mania de confondre la democracia amb la república, encara que nosaltres creíem que han de viure inseparables l'una i l'altra, perque les seves valors i les seves virtuts es complementen.

S'ha dit mantes vegades que un govern republicà podria mancar d'actes democràtics i sostener al ensems la virtualitat de les idees republicanes; però aquesta afirmació que no costa gens ni mica d'exterioritzar-la en una conversa i en qualche article, resulta infantil i poc seriosa, quan un govern republicà la vulgue possar en pràctica, menys que les circumstancies especials, obliguen a certes mesures per la salut de la seva estabilització.

França en tot moment ha sapigut demostrar que la república i la democracia eren inseparables, i que si la primera tenia una valor com institució més racional i que s'enmotlla a les modalitats del segle que vivim, en canvi la segona, es la fórmula que sustancia i garanteix les llibertats individuals i colectives, necessaries i indispensables sempre, per la vida regular i equilibrada dels pobles.

Ara mateix la França republicana i democrática, ha passat i passa un moment difícil de la se-

va vida, un moment perillós prenyat de dificultats econòmiques i financeres, que fan, fins tronollar els fonaments on descansen la prosperitat i tranquil·litat de l'Estat i la Nació; moment que han sabut aprofitar els elements reaccionaris de França, aquella elements que encara somien amb el sobirà de cabells d'or, per mor d'infiltrar de mica en mica certs homes governants, la conveniència de tallar tots els atributs democràtics, que a la fi, han salvat la República i també perque negar-ho, a l'hora de la guerra salvaren la Patria francesa.

Pero la França de Rousseau, de Moliere i de Voltaire, encara servia a la seva llar, homes del temple i de l'ànima d'un Herriot, per poguer aturar en els moments de perill, l'espectre d'un passat que no pot tornar, tinguent en conte que la ciutadania francesa, ha viscut les hores necessàries per poguer distingir entre les valors de la democracia i les de la reacció.

La Constitució dels pobles, son les cartes de la Llei que han de regir-se i per quó mateix, els principis que son base de tota Constitució, han d'aturar que's prescindeixi de l'organ més viril existent en tots els pobles, i que no es altre que, el Parlament elegit per el veritable sufragi universal. I es una veritat que no admés esmena, la de que el Parlament no es sobirà per a fer delegació de les funcions que li son propies, perquè la sobirania, resideix sempre amb l'omnímoda voluntat del poble, corroborada per el mandat express del sufragi universal.

El gran ciutadà Herriot ha dit: El Parlament, representa el sobirà que no pot delegar la seva delegació, perquè el poder legislatiu, no pot ésser substituït segons Sieyes, per cap més altre poder; i per això es necessari col·laborar amb el Parlament, car la força de la França republicana, ha radicat sempre en la col·laboració de les Assemblees.

Es d'agrair la gesta del gran Herriot. D'haver

delegat les seves funcions el Parlament, la democràcia hauria estat una farsa. I perquè creíem que la Democràcia es consustancial de la República, ens alegrém de la gesta del gran Herriot, perquè sempre es una il·lissó per aquells que creuen que el Parlament, es un estorb al progrés d'una nació. En tot cas serà un estorb, quan aquell, representant els interessos dels concupicents i dels cacics, per què allavors no es un Parlament, es una parodia; que això i no altre cosa, havia estat sempre a Espanya.

I perquè mai més no torai el passat, hem de treballar els demòcrates i republicans amb fe i entusiasme, pensant que la triologia de la llibertat, igualtat i fraternitat, sols podrém conseguir-la pensant amb la salut de la Patria i aquesta salut, sols pot ésser durable amb l'exercici de la democràcia i l'instauració de la República.

CLARIDADES.

El indulto tan esperado

Por fin, la oración solemne y eterna de días, semanas y meses, que más un ruego parecía la música suave y melancólica del desierto lejano, ha tenido el santo poder, de infiltrarse dentro el corazón de quienes tenían a sus manos la libertad, el porvenir y la vida de Fernando Torroella. ¡Hosanna! Las palabras mágicas de Carballo y las diligencias de Sisquella, Rodrigo Soriano y Llled, trazaron el camino por donde debía llegar el tan esperado perdón. ¡Que importa que se diga que se ha implorado el perdón de Fernando Torroella! Lo que importa, es que salga a la calle de entre las rejas de la prisión central de Figueras, un hombre todo bondad y corazón, un semejante nuestro que si pecó ante las leyes, pensando en un ideal y en el progreso de su Patria su conciencia de hombre y de ciudadano, le ha privado de que enterrado entre las sombras de unos muros centenarios, se haya convertido como otros tantos, en un pingajo de carne humana, sin otro sentimiento que el inato a la vida material.

Torroella, el hombre que entre sus compañeros ha tenido siempre una palabra de consuelo, para los caídos y postrados del cuerpo y del alma, ese Torroella hombre, rebosando bondad y humanidad, que ha podido apreciar con los años alejado de la vida libre, las miserias de los caídos, saldrá a la calle mas hombre, ciudadano y mas humanitario si cabe, porqué la vida vivida por un hombre como él, que piensa y siente, es la salud mejor que podía saturar su espíritu y su carne.

Torroella, se ha ganado una y mil veces su libertad. Cien actos de compañerismo, altruismo y

abnegación los corroboran, y esas bondades repartidas sin interés ni egoísmo, no le privaron un día y otro de leer y estudiar, pensando que si algún día las preocupaciones nebulosas desaparecieran del horizonte, la luz soñada del alba matutina y los reflejos del crepúsculo bañarían nuevamente su frente, y en plena libertad, compartiendo las dichas y los pesares de la Sociedad, poder tambien ayudar a los desvalidos y a los caídos, que faltos de lo necesario mueren sus carnes laceradas por la enfermedad contraída y arraigada en la miseria.

¡Ya ha conquistado su libertad Torroella! Muy pronto respirarán sus pulmones el aire libre de la calle. Nuestras felicitaciones al gran Carballo y a cuantos han ayudado en esa campaña inmensa, tanto por el tesón y la constancia demostrada, como por el fin que se perseguía.

Y ahora que nos permite Torroella que, le deseamos en los albores de su nueva vida, muchas prosperidades, que bien se las merece un corazón bueno, y un ser todo bondad, abnegación y altruismo.

F. D.

Pobleu els boscos

Costa bén poca cosa, en aquells que tenen boscos seus, plantar-los d'arbres, endagant la multiplicació d'espècies forestals. Està clàr que, per imposar-se cada ú aquésta mena d'obligació moral, cal que ens entretinguem a pensar sobre els greus perjudicis que comporta el tindre les nostres muntanyas netes de vegetació. Però com que no saltres creíem que a la curta o la llarga, aventajes que poden deduir-se'n, arribarán a pendre possessió de l'inmensa majoria dels que tenen terres a propós, per això un dia i altre, fem gala d'una tossuderia poc exemplar, pensant solament amb el bé general que reportarà una semblant innovació, en els mitjants de viure de la nostra població.

Ho hem dit mantes vegades: els pobles han d'enmotillar els mitjants llurs de viure, a l'estruccra general dels demés. Altrament el que queda al bell mig del camí entretingut, guaitant enderrera, sense pensar en el demà, queda petrificat com la figura llegendaria de la Biblia. El mon camina i amb la seva vía, obliga a caminar i transformar els seus mitjans de producció. I això cal que els llançanencs ho tinguin en conte.

Existeixen dos mètodes principals per a multiplicació de les espècies forestals a la zona muntanyosa que son: sembra i plantació, segons s'utilitzi

llavor o planta viva. Indubtablement que la sembra en els boscus i molt particularment a les nostres muntanyes despoblades d'arbres, es un inconvenient, perque les rates exterminen la llevor. Cal doncs pensar avui, amb el sistema de plantació que no resulta pas car, si es té la sort de que visquin els arbres. Està clar que necessiten una cura preferent en el primer any i molt particularment s'ha de tindre, en el reverdí les arrels avants de plantar-los, fadigades i aixamostides del viatje i les condicions atmosfèriques.

Hem de procurar uns amb els altres, enfrontar-nos de cara al negoci. Per això a cada poble i fins en un mateix terme, es precis la classificació de la naturalesa dels arbres, com per exemple, si han d'esser fruitals i a la vegada bons per l'explotació de la fusta o si han d'esser dedicats a aquesta darrera conveniencia.

(Continuará.)

COMARCALES

Tenemos noticia de que hace pocos días, se efectuó en Massanet de Cabrenys un minucioso registro en el despacho y domicilio de nuestro buen amigo el médico Dr. Morlius Aulet, y en el domicilio y Farmacia de Don Mariano Más, Alcalde que fué durante unos 25 años por elección popular, y que continua siendolo por elección del actual Gobierno.

Segun parece dichos señores eran inculpados, en una denuncia que por lo visto ha resultado falsa y calumniosa, de traficar con específicos y medicamentos por el procedimiento del contrabando.

Como es natural y nada extraño para los que conocemos y tenemos referencias de dichos Sres. la pesquisa resultó del todo infructuosa.

Como coincidencia curiosa, que sin comentarios dejamos a juicio del lector, se da el caso que tanto el Sr. Más como el Dr. Morlius se encuentran casados civilmente.

Por todo lo anteriormente dicho reciban estos señores nuestra felicitación

RE CORT

A la Torre de la Plassa,
que avans era campaná,
jo hi anava cada festa
les campanes a tocá,
les campanes que tocava
n'eren les de trillejá,
les mes grosses, nincom era,
no podia fer bogá,
trillajejava el Sant Ofici,
l'una corda en cada má,
los batalls sovint me deien
ja ni ha prou de repicá,
allavors jo deixava
les campanes reposá,
i amb les mans, de suor plenes,
començava a devallá;
un vellet que s'hi ostajava
quantes voltes em contá,
que de nit les animetes
feien via al campaná,
animetes pecadores,
que veia ell pujá i baixá,
per les cordes ennegrides
i els fustatges vells que hi ha,
sobre 'l llit, com llumenetes,
se li anaven a posá,
pare nostre que resava,
feie-les d'allí allunyá,
en sentir de les campanes
los batalls carrisquejà,
prou que son, deia, animetes,
de la vila de Llansá,
cada cop que jo hi entrava,
ni gosava respirá,
llumenetes me semblaven
tots els rocs del campaná,
bo i mirant-lo avui encara,
com m'es grat de recordá,
lo bell temps en que jo anava
les campanes a tocá.

F. X. M.

De tant en tant

La dictadura italiana que avans es contenta d'adressar els passos llurs en el terreny polític,

economic i social, garantint segons els capdevan-
ters del feix, l'ordre públic, econòmic i social, ha
sentit l'anysorça d'invidir terrenys mes sagrats
que gairebé semblaven inviolables, per el fet d'ésser
Italia una de les nacions signataries del Conveni
Internacional del Treball, arranjat a Washington
l'any 1919. Ens referim a la derogació de la jor-
nada de les vuit hores, que representava per l'o-
brerisme internacional, una de les conquestes mes
preuades i més discutides amb zel, afany i interès,
durant lustres i dècades.

Està clar que el govern d'en Mussolini, pregó-
na amb una certa insistència, que la mesura per
çó extraordinaria, es conseqüència de l'interès que
hi ha per la estabilització de la lira; però la lira
seguirà arrastrada via avall, si la qüestió de les
deutes d'Italia no s'arranja, talmen com el franc
belga i el franc francès.

La lira, de moment es la tapadora; i mentres-
tant continuarán els patrons sense que ningú els
limiti els beneficis llurs. Mantes vegades havien dit
els homes que governen a Italia, que les conquestes
dels obrers no corrien cap perill i els aconteixe-
ments han vingut a demostrar, que s'ha respectat
la jornada de vuit hores fins en el precís moment
que el govern d'Italia no es cregué prou fort en
aquest aspecte de la vida social. I es que avui de
bon grat i per força, els obrers perteneixen al fei-
xisme en aquesta hora que anomena l'hora d'Ita-
lia, obliga en nom d'un dret atropellador, a pres-
cindir de certes millores socials, per a beneficiar
els interessos capitalistes, i si així no fos, a la
vegada que s'ha augmentat les hores de treball dels
obrers, s'hauria també intervençut els beneficis dels
patrons, per mor d'oconseguir la baixa de les sub-
sistències.

Tal vegada la llissó d'Italia farà veure clar, a
certs estaments socials, que fins ara no han sabut
allisonar-se ambaixell vell refrany que diu: «quan
vegis les barbes del teu vei afeitar, posa les teves a
remollar».

De totes passades, creiem sincerament que l'aument de les vuit hores de treball, no beneficiarà en res a Italia. Perquè les finances d'aquell poble se-
guirán igual, i la lira desvaloritzada; però aixó si, de bon segur qu'els beneficis dels patrons, serán
mes cuantiosos.

No podem com homes d'idees acceptar de cap
de les maneres, que les lleis de la dictadura facista,
vagin contra els obrers; perquè a la curta o la
llarga, serà un motiu de noves lluites mes encon-
ades encara que les qu'hem presenciat. I per a evi-
tar les, nosaltres aconcellém, la democràcia i la
llibertat ben entesa.

JAUME BARRIS.

El Parlamento Nacional

Parece que en ciertos sectores de la vida pública española, ha despertado un vivo interés la noticia cierta o incierta, de que pronto se procederá a la elección de una Asamblea Nacional, con carácter consultivo y que será llamada a intervenir en ciertas leyes. Tal parece pues, que se va a construir un Congreso; pero un Congreso sin soberanía, porqué en vez de ser sus facultades deliberantes, serán estrictamente de asesoramiento.

Ciertamente el hecho en si, despierta nuestra curiosidad y la despierta más, porqué nace del supuesto de que en las alturas o sea en el pensar y en el sentir de los elementos directores de las cosas públicas, se siente de buena fe—y eso es indudable—la necesidad de suprimir el Parlamento. Y precisamente esa idea, nos sugiere la pregunta que nadie sabrá respondernos y que no es otra: ¿ha existido alguna vez durante el periodo de la Restauración Barbónica, el Parlamento español?

El Parlamento español, ha sido siempre una parodia del verdadero Parlamento; y si esa afirmación fuera gratuita no habría sido, carne y figura en todas las legislaturas de quienes gobernaban. Porqué un Parlamento para ser algo para poder achacarlo los males del pasado. deberíamos poder echarle en cara también, que representaba al verdadero pueblo. Solo así, podría decirse que el pueblo está incapacitado para elegir a quienes deben gobernarle y promulgar sus leyes.

Los Parlamentos que ha sufrido España, fueron servidores de los intereses creados de los caciques y por eso iban al Parlamento, hombres sin ideales ni arraigo en las multitudes, que de nada sabían, si no era protestar cuando una voz noble y desinteresada, se dejaba oír para flajelar las corruptelas del viejo régimen.

Tenemos nosotros en el pueblo verdadera fe y porqué la tenemos infinita, estamos deseosos de que se le consulte sobre si el Parlamento ha de ser soberano emanante de la verdadera voluntad nacional ya que la soberanía en la fuente del derecho emana siempre del sufragio universal.

Y porqué el pueblo español todavía, no se ha sentido en ocasión alguna representado en lo que fué parodia de Parlamento, es por lo que deseamos que se le garantice el derecho innato a elegir sus representantes, para poder decir y asegurar al General Primo de Rivera, que el régimen caído ni las corruptelas del pasado, no se volverá a enroncar.

Pero para ello, es necesario que tenga voz y voto el pueblo por medio de un Parlamento verdaderamente nacional.

FRANCO LUCIO.

En Jaume Bonaterra, compositor

NOVA VIDA, es un periòdic que mai li han agradat les fastuositats i les adulacions, ni tampoc li ha plagut d'escriure articles sobre asutes balladins i interessats; però aqueixa mena de bell viure, que havém fet fins avui i que pensem continuar, no ens priva de fer justicia a qui se la mareix, i molt particularment, en els homes que valen quelcom a la Comarca, amb tot i fer-ho amb més interès quant la modestia d'aqueixos homes no els deixa obrir els ulls a l'horitzó llunyà, sempre plé d'esperances falagueres.

Avui retrém un homenatje d'admiració a en Jaume Bonaterra de Vilajuiga, músic virtuós i compositor qu'a l'avenir pot donar dies de glòria a l'Empordà, la seva terra nadiua. Modest i entusiasta de la música, en Jaume Bonaterra ha entrat per la porta gran dins el camp de la composició de sardanes, després d'altres assaig pel llaurejat camí de la zarsuela. Testimoni de les nostres afirmacions, ho és les tan celebrades sardanes conegudes avui de tot Catalunya, i que les principals cobles s'honoren en fer escoltar per les places de les viles i ciutats, i que entre elles recordem per la seva factura exquisita i les seves melodies insospitades «Retornant a la Patria», «Recorts de Laucient» La cançó de Moráina «La Xumbera Florida» i «El Castell de Carmançó».

Indubtablement qu'en Jaume Bonaterra, es un home que la seva joventut no l'ha privat de tenir ales per volar per les regions inexpugnables de l'art; i precisament aquest sagell de virtuositat, envers la música, li dona la robustesa que traspren les composicions llurs. I es que'n Bonaterra té l'intuació de sapiguer escollir els poemes que conmouen i que vesteixen l'ànima dels motius que desenrrolla amb les sardanes llurs. Per això, un hom pot constatar aquell cant alegre i bellugadis que fa sentir la fred de pessigolles, en «Retornant a la Patria»; i aquella flaire sentimental de qualcom qu'un hom pressent i no ha vist en «La Xumbera Florida».

No tenim temps per a descapellar les modalitats de les sardanes llurs, perquè cada una es una composició de virtuositat, enteresa i robustesa; que tan fosc, ens parla la seva música d'alegries, com ens fa de cantar el cor a la finestra del sentiment. I això es la major i mes virtuosa de les qualitats llurs, al sapiguer compaginar els cants de la terra amb el tecnicisme sempre més exigent en aqueixa mena de composicions, amb motiu dels nous elements que li donen vida.

Repetim-ho: en Jaume Bonaterra, es un home modest i jove, un músic conscient que sent l'art

sense avaricia, i un compositor que si no s'extraia, redoblant la seva fe i pensant amb la terra qu'ens parla de les belles cançons, de les tonades anyoradisses, de les nuvolades feréstegues, dels udols de la tramontana i de les blauors d'aquesta nostra mar mediterrània, pot ben aviat arribar a impossar-se comun element inductor de la música de casa nostra que tant pot ésser barrejada en un motiu d'una sardana vibranta i falaguera, com en altres camps virtuossims de la música.

Qu'ens perdoni en Jaume Bonaterra. Son aquestes ratlles, un esplai d'admiració a la seva obra modesta i conscient, un esbarx que te la bona intenció d'ajudar-lo a sobrepujar la seva modestia, sense amenaraments ni pedanteria, per a poguer a no tardar fruir del goig de tindre a la a la terra de l'Empordà, un músic que a la vegada honra la terra, sab cridar la glòria en un re-é que com element de fortalesa, es distingeix «El Castell de Carmançó».

Endavant sense esporugaments. Mantes vegades la modestia o una excesiva modestia, aturen les iniciatives d'un bon artesà de l'art. I perque això no voldriem que succeís, dediquem aquest article a les virtuts musicals i les desinteresades iniciatives d'en Jaume Bonaterra, pianista virtuós i compositor talentut, arraurit de poesia del pentagrama.

NOVA VIDA desitja a en Jaume Bonaterra, llaurers infinit, que a la fi serán propis de la Comarca Empordanesa.

NOTICIARI

«LA COMARCA» periòdic setmanal qu'es publica a la Ciutat de Figueres, ha dedicat el seu darrer número, a la formosa vila de Cadaqués. En la descripció que fa de les coses i mol particularment sobre l'economia, cultura i vida social d'aquella població, s'hi nota l'entusiasme de qualque pluma endinsada en aqueixes recerques, i que diuen mol pel bon gust de «LA COMARCA».

A la vegada, fà una curta descripció, com una mena d'auto-retrat de D. Onofre Pont Berga, ponderant les virtuts llurs i idees nobles i austeres que, son blasó de la seva vida, qu'ens plsu ratifar com una mostra de conformitat a tan insigne patrici i varò auster.

Els dies 1, 2 i 3 d'Agost, el vei poble de Vilajuiga, celebrarà la festa major. Sabém que hi haurán dos embalsats per els balls de Societat de tarda i nit, i que les dues orquestres-cobles concertades, cada tarda obsequiarán al públic amb unes quantes sardanes.

A Bèlgica per fer pujar el franc, ha disposat el govern, de que es menjés el pá negre. No sabem quins cara posaran els belgues amb aquesta innovació.

De totes maneres, podrán conformar-se pensant que ni han mols que no en poden menjar de negre ni blanc, i això encara es mol pitjor. Està vist, que un hom no es conforma perquè no vol.

Des d'aquestes ratlles, adressém al Comitè de Joventuts Radicals de Barcelona, la mes entusias- ta de les felicitacions, per el triomf obtingut amb motiu de l'indult donat a en Ferrán Torroella.

Ha estat una obra de constància i abnegació, que solsament qui profesa idees arrelades, podia defensar un dia i altre sense desmaiar.

À tots mercéns, en nom de la Redacció.

Varem assistir en un partit de foot-ball entre l'once Olotí i el Port-Bou, un dia de festa major del vei poble. No cal dir qu'en sortir m decepcionats, per la desfeta moral que es nota a les files del Port-Bou. Un excés d'individualisme, encara acaba més d'empobrir les files de l'equip que, fou en altres dates campió de Girona.

Aquest número de NOVA VIDA ha passat per la censura governativa

La Penya «La Cabra d'or» fa quinze dies que feu una sortida per terres del Baix Empordà, visitant les boniques poblacions de San Feliu, Palafrugell i demés d'aquelles encontrades.

Hem rebut «EL FEDERAL» de Sabadell, periòdic setmanal, d'idees republicanes, que gustosos deixém establert el canvi.

Li desitjém ben llarga vida.

S'estant portant a terme les obres d'arran-
gement del escenari del teatre del Centro Federal
d'aquesta Vila, que a no duptar satisfarán les ne-
cessitats d'aquella Societat.

Sabém que preparen per el dissapte de la Mare de Déu d'Agost, un ball extraordinari, amb el concurs d'elements musicals de fora, elements del Centro.

La diada de la festa del 14 de Juliol, fou cele-
brada a Port-Bou entre els amics de la veïna Re-
pública i amb assistència del Iltre. Sr. Vice-Cónsul
d'aquell pais.

Es juntaren en un suculent àpat tot els invitats
a la festa, i a l'hora dels brindis, fóren pronuncia-
des paraules per la salut dels dos països.

Imp. Vda. de J. VILA.—Sta. Llucia, 7.—Figueras

**LOS MEJORES
IMPRESOS
LOS MAS
LUJOSOS
ENCARGUELOS VD. A LA
IMPRENTA
VIUDA DE J. VILA
CALLE SANTA LUCIA, 7
FIGUERAS
TARJETAS DE VISITA A 1 pta. el
100. SOBRES a 5 ptas. el 1000.**

CALSINA Y BOSCH

Agentes de Aduanas

Barcelona, Port-Bou y Cerbère

Bassar d'Agustí Negre

Únic representant de la perfumeria de la acreditada casa ASTRA

Pi i Margall, 4.-Llansá

Aigua de Colonia, Quines superiors i tota classe d'essències, a preus barats, o sia des de 2'50 pessetes litre.

Lossións i demés productes per la pell, dentrífics, savons, etc.

Visiteu aquest establiment i vos en convenceréu.

DE KO

Jabón líquido al mentol
para tocador, Baño

y Champú.

TRANSITO INTERNACIONAL

SERVICIO ESPECIAL PARA PAQUETES POSTALES

IMPORTACIÓN : EXPORTACIÓN

TORROELLA Y CALLÍS

COMISIONISTAS Y AGENTES DE ADUANAS

Con domicilio en CERBERE, PORT-BOU y BARCELONA

Domicilio Central-BARCELONA-Paseo Colón, 19

Vicente Serradell Ballesta

Representante del espumoso

VIVERT

EN TODO EL AMPURDÁN

Patatas al por mayor y vinos tintos de alta graduación

CALLE MAR, 23

Llansá

M. MORLIUS

Metje-Cirurgià

Consultorí a Figueres els Dijous i Diumenges de 10 a 1 del matí.

Avinguda de Wilson, 22-2.º

FIGUERES